Dosarul:nr.2a-165/25 Judecător: Lorina Ciubotaru
2-24071384-02-2a-17012025

D E C I Z I E

06 mai 2025 mun. *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

Grefier Iaz Adelina

examinând în ședința publică apelul declarat de Lupu Elena, reprezentată de avocatul Doina Ioana-Străisteanu, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lupu Elena împotriva lui Caldare Vitalie, cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a soției, împotriva hotărârii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 18 noiembrie 2024.

c o n s t a t ă:

La 28 iunie 2024 Lupu Elena a depus cerere de chemare in judecata împotriva lui Caldare Vitalie cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor si soției (f. d. 14-19).

În motivarea cererii de chemare in judecata Lupu Elena a indicat ca la 28 octombrie 2022 a încheiat căsătoria cu paratul Caldare Vitalie, relația fiind înregistrata la Oficiul stării civile sectorul Ciocana, mun. ***** cu nr. 697.

Menționează ca împreună cu paratul au dus o gospodărie comuna, fiind o familie. Paratul muncește la negru, a avut munci de ocazii, acum lucrează permanent, însă locul de munca nu ii este cunoscut, deoarece nu comunica. Paratul a plecat din familie aproximativ din luna aprilie 2023 si de atunci trăiește intr-o relație extraconjugala cu o alta femeie.

Susține ca de una singura creste copilul cu propriile eforturi. Deși in continuare sunt in relație de căsătorie, la moment nu si doresc desfacerea căsătoriei, dar întâmpina dificultăți majore la întreținerea sa si a copilului, in situația când nașterea copilului a fost planificata si dorita. Paratul intr-o zi a decis ca nu mai vrea sa fie in familie si a plecat, refuzând sa acorde ajutor financiar necesar pentru întreținerea lunara a sa si a copilului minor, motivând ca „sa faca ce vrea”.

Remarca ca este in concediu de îngrijire a copilului pana la atingerea vârstei de 3 ani

potrivit ordinului nr. 25/01/2023 din 25 ianuarie 2023, pentru perioada 25 ianuarie 2023 - 24 ianuarie 2026. Muncește ocazional doar când poate găsi pe cineva sa stea cu copilul câteva ore si asta se întâmpla rar. Copilul este mic, fiind născut la 14 noiembrie 2022 si necesita supraveghere si îngrijire.

Afirma ca si-a asumat rolul de îngrijire si creștere a copilului doar pentru ca din cauza sarcinii, a trebuit sa se retragă din câmpul muncii in concediu de îngrijire a copilului. Relația cu paratul a fost întotdeauna complicata, acesta nu si-a asumat obligația de asigurare a familiei cu spațiu locativ si material, contrar promisiunilor făcute. Fiind însărcinata, s-a instalat cu paratul in apartamentul, ce ii aparține cu speranța sa devina o familie, dar ultimul a refuzat sa-si asume responsabilități si la atingerea de catre copil a vârstei de 6 luni in genere a plecat.

Notează ca in prezent paratul nu menține nici o legătura cu ea si copilul, trăiește cu concubina si copilul acesteia, nu contribuie financiar la achitarea serviciilor comunale, procurarea scutecelor si haine.

Reține ca veniturile paratului sunt neregulate si utilizate doar pentru nevoile sale personale si ale concubinei, in detrimentul sau si a copilului. Din luna aprilie 2023 paratul nu a transferat nici un leu, fiind pusa intr-o situație absurda unde este unica responsabila de copil si care suporta integral toate costurile de întreținere si creștere a copilului.

Invoca ca copilul evident necesita cheltuieli semnificate, acesta fiind in creștere, are nevoie de haine, scutece, medicamente si alte produse, care se consuma in mod obișnuit in asemenea circumstanțe. De asemenea a suportat de una singura cheltuielile de achiziționare a bunurilor pentru copil: pat, cărucior, jucării dupa vârsta si multe alte lucruri necesare.

Reiterează ca nu poate ajunge la nici un acord cu paratul, nu mai suporta amenințările acestuia, cu atat mai mult ca vrea sa asigure copilului un nivel de trai decent. Odata ce paratul isi permite sa-si cumpere lucruri scumpe, sa-si asigure un nivel de trai foarte bun, trebuie sa fie obligat sa achite pensie pentru întreținerea copilului si a sa conform rigorilor legislației in vigoare.

Accentuează ca paratul lucrează atat in Republica Moldova, cat si peste hotarele tarii unde realizează venituri mari, iar potrivit conținutului rețelelor sociale, isi permite sa călătorească, sa meargă la mare, sa cumpere automobil si sa o întrețină pe concubina sa.

Subliniază ca din luna ianuarie 2024 a fost nevoita sa iasă la munca pe mai multe ore, achitând serviciile unei bone, in jur de 6 000 lei lunar pentru orele in care se afla la munca (meșter manichiura) pentru asi asigura întreținerea sa si a copilului. Venitul lunar pe care il poate asigura este de 9000 lei, iar din aceasta suma plătește toate necesitățile ei si a copilului, cheltuieli de întreținere a apartamentului, serviciile bonei.

Astfel, Lupu Elena solicita încasarea de la Caldare Vitalie a pensiei de întreținere a copilului minor Caldare Maxim, născut la 14 noiembrie 2022 in cuantum de 1/4 din toate veniturile si in suma fixa de 6000 lei, începând cu data depunerii in judecata a actiunii civile pana la atingerea majoratului de catre copil, cu indexarea corespunzătoare a sumei pe durata executarii hotararii judecatoresti, încasarea pensiei de întreținere a sa in suma fixa de 5000 lei, începând cu data depunerii in judecata a actiunii civile pana la atingerea de catre copil a varstei de 3 ani, cu indexarea corespunzătoare a sumei pe durata executării hotărârii judecătorești si compensarea cheltuielilor de judecata.

Prin hotărârea Judecătoriei ***** din din 18 noiembrie 2024, s-a admis partial cererea de chemare in judecata depusa de Lupu Elena impotriva lui Caldare Vitalie cu privire la

încasarea pensiei de întreținere a copilului minor si sotiei, compensarea cheltuielilor de judecata.

S-a încasat de la Caldare Vitalie in beneficiul Elenei Lupu pensie pentru întreținerea copilului minor Caldare Maxim, nascut la 14 noiembrie 2022 in suma baneasca fixa in mărime de 2 500 (doua mii cinci sute) lei lunar, începând cu data depunerii acțiunii 28 iunie 2024 pana la atingerea majoratului copilului.

În rest acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiata.

S-a încasat de la Caldare Vitalie in beneficiul statului taxa de stat in marime de 1 250 (una mie doua sute cincizeci) lei.

La data de 20 noiembrie 2024, Lupu Elena, reprezentată de avocatul Doina Ioana-Străisteanu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care să se dispună admiterea integrală a cerințelor formulate de apelantă în cererea de chemare în judecată, în particular a cerințelor de obligarea pârâtului Vitalie CALDARE IDNP ***** să achite lunar în beneficiul apelantei Elena LUPU IDNP ***** pensie de întreținere a copilului Maxim CALDARE a.n. 14.12.2022 IDNP 2022500198829 în cuantum de 1/4 din toate veniturile lui şi în sumă fixă de 6,000 (şase mii lei) de la depunerea cererii pînă la atingerea a 18 ani cu indexarea art.75 şi 76 alin(l) si art 108 Cod Familiei; b) Obligarea pârâtului Vitalie CALDARE IDNP ***** să achite lunar în beneficiul soţiei / apelantei Elena LUPU IDNP ***** pensie de întreținere a soţiei / apelantei până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului Maxim CALDARE a.n. 14.12.2022 IDNP 2022500198829 în sumă fixă de 5,000 (cinci mii lei), cu indexarea corespunzătoare a sumei pe durata executării hotărârii judecătorești, în temeiul Art. 82 alin(2) lit. c) şi Art. 84 şi Art. 108 Cod Familiei; c) încasarea din contul pârâtului Vitalie CALDARE IDNP ***** în beneficiul apelantei Elena LUPU IDNP ***** cheltuielile de judecată suportate cu depunerea acestei cererii în judecată.

În motivarea cererii de apel a indicat că, prima instanță nu a examinat obiectiv materialele cauzei, fără a analiza suficient importanța acestei pensii de întreținere asupra dezvoltării copilului. Şi acest fapt este rezultatul direct al faptului că instanța a exclus apelanta de la examinarea dosarului prin fixarea termenelor de examinare in contradicție cu informația deținută despre imposibilitatea participării şi contrar obligației de a schimba termenul aşa cum indică Art. 191 alin(l) lit. a) Cod de procedură civilă.

Comportamentul intimatului denotă iresponsabilitate şi neglijență față de necesitățile, copilului a cărui părinte este. Mai simplu vorbind, intimatul este mulțumit de faptul că mama copilului suportă toate cheltuielile şi nu-l mustră conștiința pentru faptul că nu contribuie cu nimic în creșterea şi educația lui. Conștiința intimatului îi permite să acționeze astfel, motiv din care apelanta în numele copilului îl acționează în judecată şi solicită stabilirea pensiei de întreținere.

Obligația părintelui care locuiește separat de a plăti pensia de întreținere lunară a copilului în sumă fixă este reglementată atât în Codul Familiei, cât şi în alte acte normative din Republica Moldova.

Reclamanta afirmă că în relația ei cu pârâtul, dea lungul anilor, au fost acțiuni violente, la care copilul a fost martor. Chiar şi faptul că pârâtul refuză intenționat să ofere sprijin de orice natură la creșterea copilului, spune multe despre respectul şi grija ce o poartă pârâtul pentru reclamantă şi copii.

De asemenea, apelanta categoric nu este de acord cu concluzia instanței de fond de a-l

exonera pe intimat de obligația de întreținere a soţiei sale, Elena Lupu apelantă, până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului. în primul rând reiterăm - apelanta este în concediu de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani a copilului ca persoană neasigurată. Doi, naşterea acestui copil a fost decizia comună a părților. Trei, apelanta a revenit în câmpul muncii pentru că intimatul iau abandonat în favoarea unei relații cu altă femeie şi ale ei doi copii.

În legislația Republicii Moldova, obligația de întreținere între soţi este reglementată de Art. 82 alin(2) lit c) şi Art. 84 Codul Familiei, care prevede condițiile în care apelanta ca soţie poate solicita întreținere de la intimat. Conform Art. 82 din Codul Familiei al Republicii Moldova, soții îşi datorează întreținere reciprocă, iar în cazul unui refuz nejustificat, partea care necesită sprijin poate solicita în instanță obligarea celuilalt soţ la plata unei pensii de întreținere. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede în mod expres că soțul care îngrijește copilul comun până la vârsta de 3 ani are dreptul la întreținere din partea celuilalt soţ, dacă acesta are posibilitatea de a contribui financiar.

Afirmă că în cazul de față, Elena Lupu se află într-o astfel de situație, deoarece, aceasta s-a ocupa exclusiv de creşterea copilului de la naşterea sa, având un venit fluctuant. Chiar şi în textul hotărârii judecătoreşti aici contestate se confirmă acest lucru. Instanța a respins cererea de întreținere a soției pe motiv că apelanta realizează un venit lunar de 9,000 lei din activitatea sa profesională, dar instanța a omis să explice temeiul legal ce impune drept condiție pentru accesarea /realizarea dreptului la întreținere a soției de lipsa totală a unui venit. Dacă apelanta nu accepta să iasă la muncă, Maxim a.n. 2022 şi ea nua r fi avut nici o sursă de existență, având în calcul comportamentul intimatului.

Codul Familiei Republicii Moldova nu condiționează dreptul soției la întreținere din partea soțului de lipsa totală a unui venit, ci de suficiența acestuia pentru acoperirea nevoilor proprii. Toate cele 9000 lei au mers la achitarea facturilor scutecelor, produselor alimentare și de igienă, haine copilului în creştere şi un asemenea venit este insuficient. Salariul mediu pe economie pe anul 2024 a fost determinat la 13,700 lei iar pe 2025 la suma de 16,100 lei.

Conform art. 84 Codul Familiei, pensia de întreținere pentru soțul care îngrijește copilul se stabilește de instanța de judecată într-o sumă bănească fixă, plătită lunar, în funcție de situația materială şi familială a părților implicate. în acest caz, actele anexate la cererea de chemare în judecată şi aici, la această cerere, arată că Căldare Vitalie îşi ascunde veniturile reale, realizează venituri ocazionale, întreține o concubină a ei copii şi automobil, ceea ce denotă că dispune de resurse financiare. Iar instanța de fond l-a ajutat şi încurajat să continue comportamentul său iresponsabil faţă de soţie şi copil.

În concluzie, consideră reprezentantul apelantei că prima instanță a formulat concluzii greșite în raport cu circumstanțele pricinii, iar prevederile normelor de drept material au fost aplicate eronat.

Apelanta Lupu Elena, și reprezentatul acesteia avocatul Doina Ioana-Străisteanu în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat și a solicitat admiterea lui în sensul formulat.

Reprezentantul intimatului Vitalie Căldare, avocatul Cîșlari Ion au solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărârii primei instanțe ca legală și întemeiată.

Audiind reprezentantul părților, studiind cererea de apel în cumul cu materialele cauzei, Colegiul civil consideră apelul este neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în

drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanţe.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe

care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Dispozițiile art.12 Cod civil caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura și scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum și uzanțele și practicile pertinente.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat. Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

În temeiul art.9 alin.(1) și (2) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.

Conform prevederilor art.46 Codul familiei, drepturile şi obligațiile reciproce ale părinților şi copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

Totodată, potrivit art.58 alin.(1) Cod familiei, părinții au drepturi şi obligații egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Prevederi similare se regăsesc și în art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15.12.1994.

Astfel, potrivit normei enunțate, ambii părinții, în egală măsură poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit dispozițiilor art.74 alin.(1), (2) și (3) Codul familiei, părinţii sânt obligaţi să-şi întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinții sau între părinții şi copilul major inapt de muncă.

Dacă lipsești un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

Conform art.75 alin.(1), (2) și (3) Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil**,** 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii.

Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.

Dispozițiile art.76 alin.(1) și (2) Codul familiei prevăd că în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75.

Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Conform prevederilor art.18 alin.(1) Legii privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, ***ambii părinţi, în egală măsură***, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.

Potrivit art.18 alin.(1) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Conform art.3 alin.(l) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire

socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Potrivit art.98 alin.(2) Codul familiei, pensia de întreţinere se încasează de la data adresării în instanţa judecătorească.

Conform art.99 alin.(1) Codul familiei, instanţa judecătorească este în drept să hotărască încasarea pensiei de întreţinere de la data depunerii cererii.

În speță, Colegiul a constatat că ***la 28 iunie 2024 Lupu Elena a depus cerere de chemare in judecata*** impotriva lui Caldare Vitalie cu privire la incasarea pensiei de întreținere a copilului minor si sotiei, compensarea cheltuielilor de judecata.

Prin hotărârea Judecătoriei ** din 18 noiembrie 2024,*** s-a admis partial cererea de chemare in judecata depusa de Lupu Elena împotriva lui Caldare Vitalie cu privire la incasarea pensiei de întreținere a copilului minor si sotiei, compensarea cheltuielilor de judecata.

S-a incasat din contul lui Caldare Vitalie in beneficiul Elenei Lupu pensie pentru intretinerea copilului minor Caldare Maxim, nascut la 14 noiembrie 2022 in suma baneasca fixa in marime de 2 500 (doua mii cinci sute) lei lunar, incepand cu data depunerii actiunii 28 iunie 2024 pana la atingerea majoratului copilului. În rest actiunea se respinge. S-a incasat de la Caldare Vitalie in beneficiul statului taxa de stat in marime de 1 250 (una mie doua sute cincizeci) lei.

La data de 20 noiembrie 2024, Lupu Elena, reprezentată de avocatul Doina Ioana-Străisteanu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care să se dispună admiterea integrală a cerințelor formulate de apelantă în cererea de chemare în judecată, în particular a cerințelor de obligarea pârâtului Vitalie CALDARE IDNP ***** să achite lunar în beneficiul apelantei Elena LUPU IDNP ***** pensie de întreținere a copilului Maxim CALDARE a.n. 14.12.2022 IDNP 2022500198829 în cuantum de 1/4 din toate veniturile lui şi în sumă fixă de 6,000 (şase mii lei) de la depunerea cererii pînă la atingerea a 18 ani cu indexarea art.75 şi 76 alin(l) si art 108 Cod Familiei; b) Obligarea pârâtului Vitalie CALDARE IDNP ***** să achite lunar în beneficiul soţiei/apelantei Elena LUPU IDNP ***** pensie de întreținere a soție/apelantei până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului Maxim CALDARE a.n. 14.12.2022 IDNP 2022500198829 în sumă fixă de 5000 lei, cu indexarea corespunzătoare a sumei pe durata executării hotărârii judecătorești, în temeiul Art. 82 alin(2) lit. c) şi Art. 84 şi Art. 108 Cod Familiei; c) încasarea din contul pârâtului Vitalie CALDARE IDNP ***** în beneficiul apelantei Elena Lupu IDNP ***** cheltuielile de judecată suportate cu depunerea acestei cererii în judecată.

Totodată, din materialele cauzei s-a stabilit că la 28 octombrie 2022 Lupu Elena a încheiat căsătoria cu Caldare Vitalie la Serviciul stare civila Ciocana mun.***** (f. d. 22).

Din căsătorie au un copil minor Caldare Maxim, născut la 14 noiembrie 2022, fapt confirmat prin certificatul de naștere NA-VI 3794594 (f. d. 24).

Potrivit informației Biroului National de Statistica, valoarea minimului de existenta pentru un copil in vârsta de 1-6 ani, in anul 2023, in mediu, a constituit suma de 2232,30 lei (f.d.69-70).

Reclamanta Lupu Elena solicita încasarea pensiei de întreținere in cuantum de 1/4 din toate veniturile si in suma fixa de 6000 lei, începând cu data depunerii in judecata a acțiunii civile pana la atingerea majoratului de către copil, prezentând copia facturilor la serviciile

locativ-comunale si ordine de plata de procurare a produselor alimentare, medicamente (f.d.4- 12, 32-53).

Potrivit înscrisurilor enunțate nu atesta ca Lupu Elena acoperă cheltuielile de întreținere a copilului minor Caldare Maxim in dublul cuantum solicitat.

Potrivit înscrisurile anexate, dar si celor invocate in cererea de chemare in judecata si in referința, paratul Caldare Vitalie nu dispune de un salariu si /sau alte venituri, respectiv stabilirea cuantumului pensiei de întreținerea copilului Caldare Maxim in cota-parte prevăzut de art.75 Codul familiei este imposibila. Astfel, reieșind din aceste circumstanțe, instanța de judecata va stabili cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor intr-o suma bănească fixa plătită lunar.

Plus la acesta, în sedinta de judecata dar si in referință depusa reprezentantul paratului Caldare Vitalie, avocatul Cislari Ion a recunoscut parțial acțiunea in cuantumul de 1 200 lei lunar, reieșind din 1/2 din minimul de existenta stabilit de Biroului Națională de Statistica pentru un copil in varsta de 1-6 ani.

La caz, instanța de judecata a reținut ca cuantumul stabilit de Biroul National de Statistica este unul de recomandare si nu obligatoriu. Or, aceasta suma reflecta minimul de existenta, insa cheltuielile reale de întreținere a unui copil in vârstă de 2 ani sunt mult mai mari.

Potrivit certificatului nr.459 din 06 august 2024 eliberat de Primăria satului *****, raionul *****, *Caldare Vitalie nu este angajat in câmpul muncii, nu este deținător de patent la intreprinderi de stat si private, nu are înregistrată Gospodărie Țărănească si nu deține terenuri agricole (f.d.68).*

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, ***Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una corectă***.

În contextul normelor legale sus-enunțate, instanța de apel ține să învedereze principiul interesului superior al copilului care reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea acestuia reprezintă o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

Conform art.3 alin.(l) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, ***interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.***

Conform prevederilor art.58 alin.(1) Cod familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Astfel, reieșind din obligația ambilor părinți de a contribui la întreținerea copilului suma ce revine fiecărui părinte pentru asigurarea unui minim de existență pentru copil constituie 2232,30 lei lunar.

În conformitate cu prevederile art.118 CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, după cum rezultă din materialele cauzei, la moment, părinții minoruluu locuiesc separat, iar la momentul depunerii cererii de chemare în judecată copilul minor Caldare Maxim născut la 14 noiembrie 2022, se afla la întreținerea și educația reclamantei/intimatei.

Se mai constată că pârâtul Caldare Vitalie nu este angajat oficial în câmpul muncii, la fel se constată că în instanța de fond pârâtul a recunoscut parțial pretenția reclamantei privind încasarea pensiei de întreținere și anume doar în sumă de 1200 lei, lunar, pentru copil minor.

În corespundere cu art.2 al Legii nr.152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minim de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului.

Potrivit art.3 al aceleiași Legi, mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației; mărimea primelor și a contribuțiilor obligatorii. Mărimea minimului de existență pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.

Reieșind din circumstanțele speței în cauză și motivele invocate în cererea de chemare în judecată, prin care reclamanta Lupu Elena a solicitat încasarea de la pârâtul Caldare Maxim în beneficiul reclamantei pensiei de întreținere a copilului minor Caladare Maxim, născut la 14 noiembrie 2022, în sumă fixă de 4000 lei, Colegiul apreciază ca fiind corectă soluția instanței de fond privind ***<u>încasarea din contul tatălui</u>*** Caldare Maxim ***<u>a pensiei de întreținere</u>*** pentru copil minori Caladare Maxim, născut la 14 noiembrie 2022, în sumă fixă de 4000 lei, și nu în cuantum *de ¼ din toate veniturile pîrîtului, în condițiile în care Caldare Vitalie nu dispune de un salariu si /sau alte venituri, respectiv stabilirea cuantumului pensiei de întreținerea copilului Caldare Maxim in cota-parte prevazut de art.75 Codul familiei este imposibila. Astfel, reieșind din aceste circumstanțe, instanta de judecata va stabili cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor intr-o suma baneasca fixa platita lunar.*

De asemenea, instanta de judecata retine ca paratul Caldare Vitalie mai are la întreținere doi copii minori Caldare Nichita, nascut la 29 iunie 2008 si Caldare Corina, nascuta la 20 aprilie 2010 carora trebuie sa le asigure întreținere in condiții egale cu copilul minor Caldare Maxim (f.d.65-67).

În același timp este corectă concluzia primei instanței cu privire la netemeinicia pretenții reclamantei cu privire la încasarea pensiei de întreținere suma fixa de 6000 lei, începând cu data depunerii in judecata a actiunii civile pana la atingerea majoratului de catre copil, prezentand copia facturilor la serviciile locativ-comunale si ordine de plata de procurare a produselor alimentare, medicamente (f.d.4- 12, 32-53). ’

Or, înscrisurile enunțate nu atesta ca Lupu Elena acoperă cheltuielile de întreținere a copilului minor Caldare Maxim in dublul cuantum solicitat.

În acest context, Colegiul civil reține că instanța de fond corect a stabilit cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor ce urmează a fi încasat din contul apelantului/pârâtului din motivele indicate mai sus.

Colegiul respinge și celelalte argumente ale apelantei dat fiind irelevante pricinii în contextul celor indicate supra, or, argumentele instanței de fond fiind apreciate în ordine de apel își găsesc justificare absolută atât de fapt, cât și de drept.

Potrivit prevederilor art.94 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată.

Subsecvent, ținând cont de faptul că acțiunea depusă de reclamanta Lupu Elena a fost

admisă parțial, Colegiul civil reiterează că instanța de fond just a încasat de la Vitalie Caladare taxa de stat proporțional cerințelor admise din acțiune.

În această ordine de idei, urmează a fi reiterată legalitatea soluției instanței de fond, motiv pentru care, Colegiul civil conchide privind respingerea cererii de apel declarate de Lupu Elena, reprezentată de avocatul Doina Ioana-Străisteanu cu menținerea hotărârii instanței de fond, care este perfect legală și întemeiată.

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenţiei Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenţiei (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Dat fiindcă prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de apel este neîntemeiată, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Lupu Elena, reprezentată de avocatul Doina Ioana-Străisteanu.

Se menține hotărârea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 18 noiembrie 2024 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lupu Elena împotriva lui Caldare Vitalie, cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a soției.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca

Dosarul:nr.2a-165/25 Judecător: Lorina Ciubotaru
2-24071384-02-2a-17012025

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

06 mai 2025 mun.
*****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina

Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin

Roșca

Grefier Iaz

Adelina

examinând în ședința publică apelul declarat de Lupu Elena, reprezentată de avocatul Doina Ioana-Străisteanu, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lupu Elena împotriva lui Caldare Vitalie, cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a soției, împotriva hotărârii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 18 noiembrie 2024.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Lupu Elena, reprezentată de avocatul Doina Ioana-Străisteanu.

Se menține hotărârea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 18 noiembrie 2024 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lupu Elena împotriva lui Caldare Vitalie, cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și a soției.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca